

Tööga seotud heaolu

Ave Kovaljov

Selle artiklile tuleb viidata järgmiselt:

Kovaljov, A. (2026). Tööga seotud heaolu. Ainsaar, M. (toim). Hea Eesti Heaolu uuringu esimene voor. Tartu Ülikool. <https://uhiskond.ut.ee/et/sisu/heaeesti>

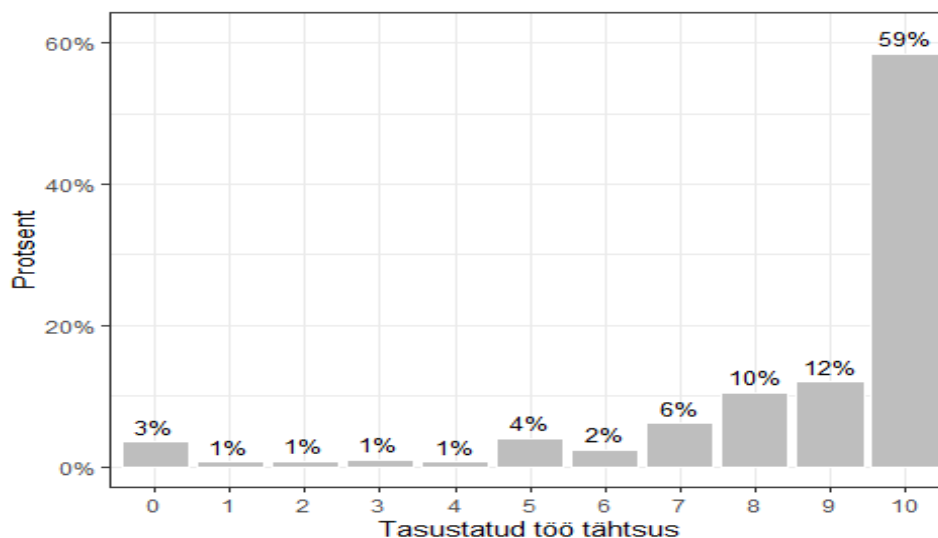
Sissejuhatus

Tööga seonduv heaolu on oluline heaolu valdkond. Töö kui domeen on seotud teiste eluvaldkondadega ja sellega seotud heaolu mõjutab inimese elus heaolu tervikuna väga oluliselt. Tööga seotud heaolu kandub tõenäoliselt olulisel määral üle ka teistesse eluvaldkondadesse või siis töö osas puudu jäävat heaolu üritatakse kompenseerida teiste eluvaldkondade abil. Antud peatükkis vaadatakse tööga seoses kahte peamist tunnust, tasustatud töö tähtsust ja rahulolu praeguse tasustatud tööga. Neid tunnuseid uuritakse soo, vanuse, rahvuse ja majandusliku toimetuleku lõikes.

Tulemused

Tasustatud töö tähtsus

Järgnevalt vaatame tunnust "Kui tähtis on teile tasustatud töö".

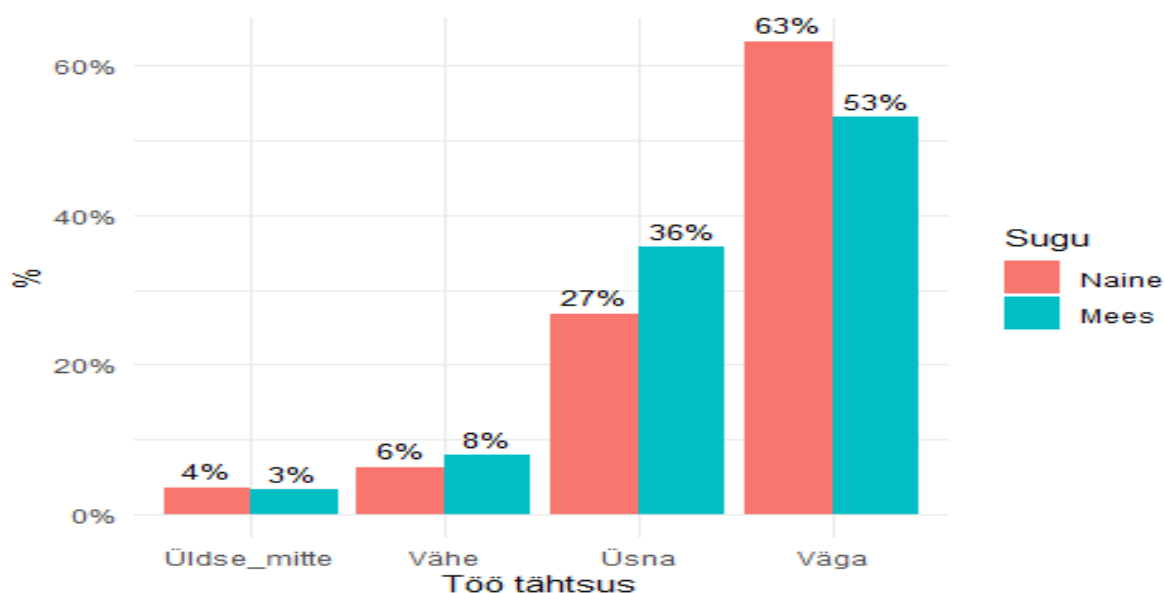
Joonis 1. Tasustatud töö tähtsuse protsentjaotus (skaala 0-10).

Nagu näha joonisel 1, ei ole tunnus “tasustatud töö tähtsus” normaaljaotusega, seetõttu teen selle edasise analüüsi jaoks kategooriaalseks tunnuseks. Üks suurem rühm inimesi on need, kes tasustatud tööd üldse tähtsaks ei pea (vastus 0) ja teine need, kes peavad tasustatud tööd väga tähtsaks (vastus 10), jätan need kategooriad eraldi. Vahepealsete vastuste vastajad jagan kahte gruppi: need kes tööd pigem oluliseks ei pea (1-5) ja need, kes pigem peavad (6-9).

Tabel 1. Tasustatud töö tähtsus.

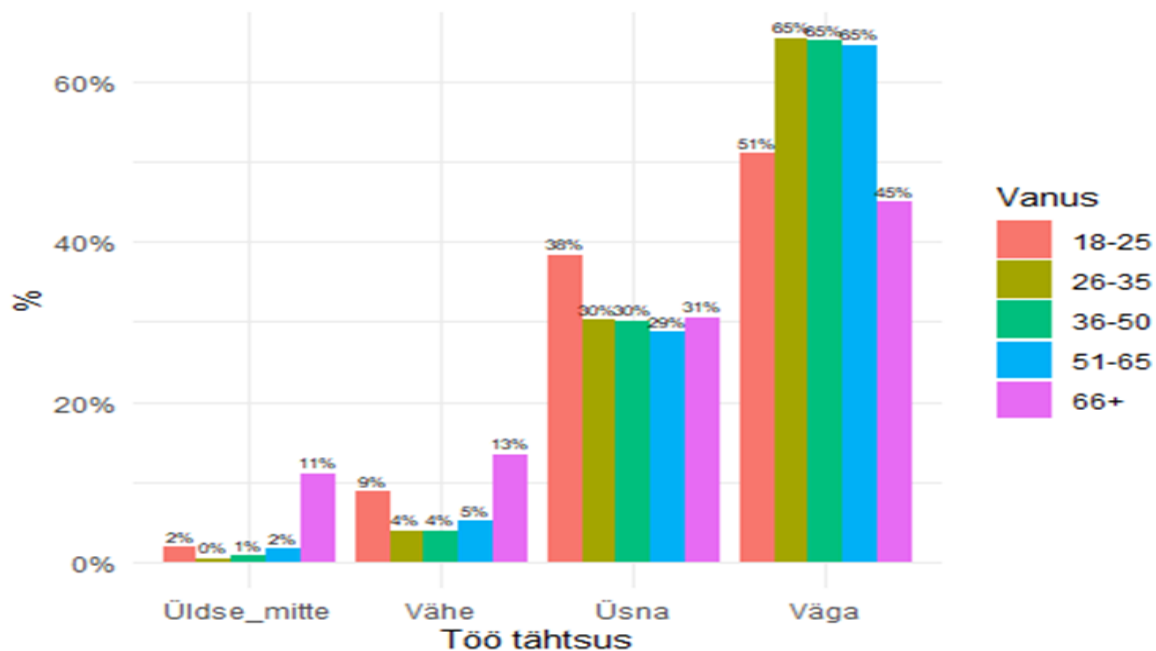
Töö tähtsus	N	%
Üldse mitte tähtis	205	3
Vähetähtis	417	7
Üsna tähtis	1836	31
Väga tähtis	3466	59
Kokku	5933	100

Tabelist 1 näeme, et 3% vastajate jaoks ei ole töö üldse tähtis (skaalapunkt 0), samas kui 59% toob välja, et töö on nende jaoks väga tähtis (skaalapunkt 10).

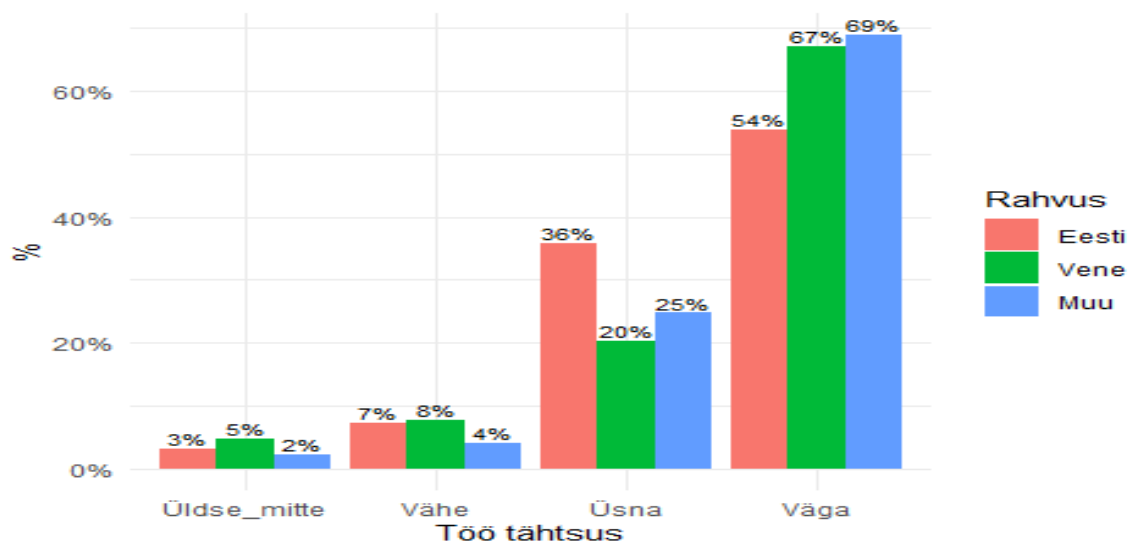
Joonis 2. Töö tähtsus soo lõikes.

Naiste seas on enam neid, kes tööd väga tähtsaks peavad, nimelt 63%, võrreldes meeste 53 protsendiga (joonis 2), samas kui tööd üsna tähtsaks pidajaid on meeste seas enam (36%) kui naiste seas (27%). Liites aga eelnevad kategooriad kokku, selgub, et **tööd üsna ja väga tähtsaks pidavate inimeste osakaal on meeste ja naiste seas peaaegu võrdne** (vastavalt 89% ja 90%).

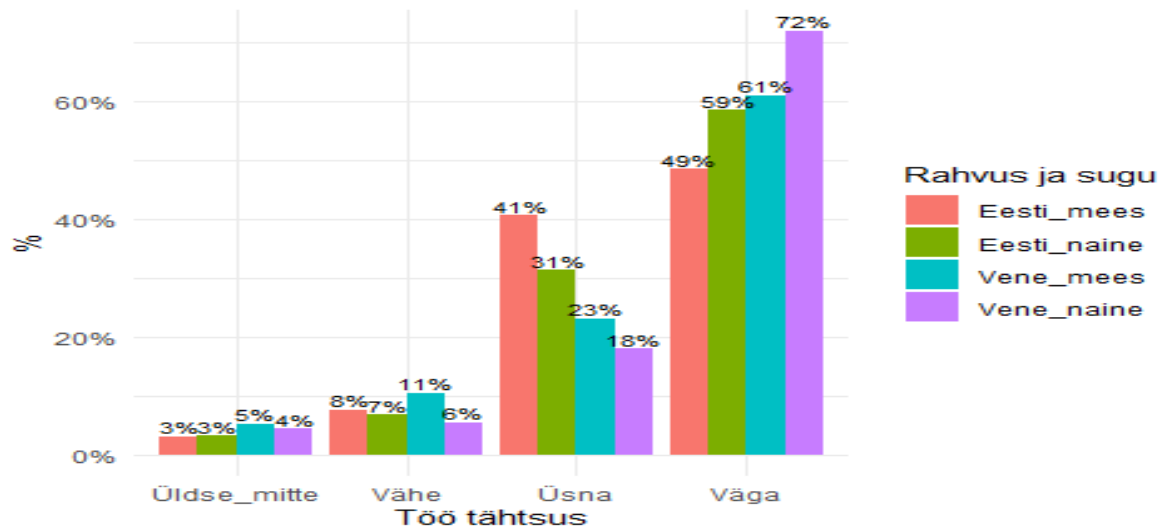
Joonis 3. Töö tähtsus vanuse lõikes.

26-65-aastaste jaoks on töö olulisem kui kõige nooremas ja kõige vanemas vanuserühmas, kes veel või enam tööturul ei pruugi olla. Keskmistes vanuserühmades (26-65) peab tööd väga oluliseks 65%, noorimas vanusegrupis 51% ning vanimas vanusegrupis 45% (joonis 3).

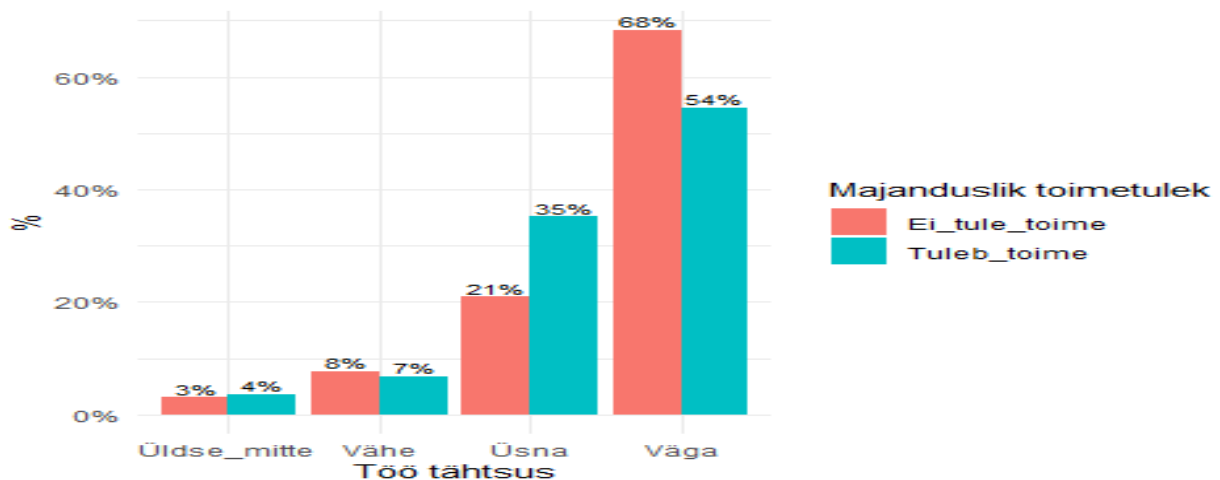
Joonis 4. Töö tähtsus ja rahvus.

Jooniselt 4 näeme, et “muud” rahvused peavad tasustatud tööd eestlastest mõnevõrra tähtsamaks. Eestlastest peab tööd üsna tähtsaks 36% ning väga tähtsaks 54%, siis venelastest peab tööd väga tähtsaks 67% ning muudest rahvustest 69%.

Joonis 5. Töö tähtsus soo ja rahvuse lõikes.

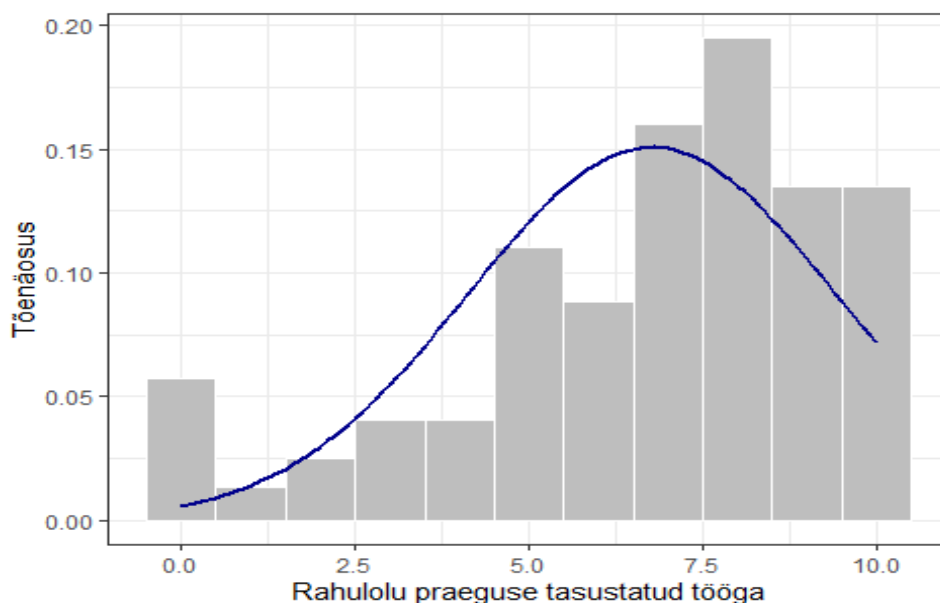
Eesti meeste puhul jaguneb töö tähtsus üsna (41%) ja väga tähtsa (49%) vahel, samas kui vene naised on need, kellest kõige suurem osa tasustatud tööd väga tähtsaks peab (72%) (joonisel 5). Samas kui eesti naiste ja vene meeste jaoks jääb tasustatud tööd väga tähtsaks pidavate inimeste osakaal umbes kümnekonna protsendipunkti võrra madalamaks (vene meestel 61% ja eesti naistel 59%). Tähelepanuväärne on ka see, et vene meeste jaoks on töö kõige vähem tähtis, nimelt neist 16% jaoks pole töö üldse tähtis või on vähe tähtis.

Joonis 6. Töö tähtsus majandusliku toimetuleku lõikes.

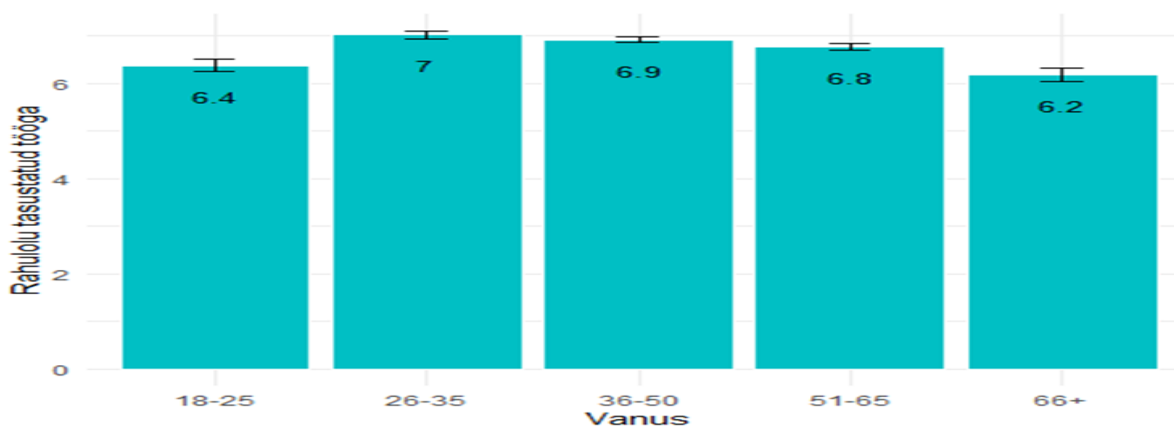
Jooniselt 6 näeme, et töö on tähtis mõlema rühma jaoks, kuid need, kes majanduslikult toime ei tule, peavad tasustatud tööd eriti tähtsaks. Seda mainib 68% inimesi selles rühmas, samas kui toime tulevatest peab tasustatud tööd väga tähtsaks 54%.

Rahulolu praeguse tasustatud tööga

Joonis 7. Praeguse tasustatud tööga rahulolu histogramm koos normaaljaotuse kõveraga.

Rahulolu kohta praeguse tööga on küsitud ainult nendelt inimestelt, kes küsitluse hetkel töötavad. Joonisel 7 näeme, et praeguse tasustatud tööga rahulolu tunnuse jaotus on küll veidi asümmeetriline (asümmeetria kordaja -0.92), kuid siiski kujult lähedane normaaljaotusega, seega kasutame seda tunnust kui arvulist ja vaatame selle tunnuse keskmisi soo, vanuse, rahvuse ja majandusliku toimetuleku kategooriate lõikes.

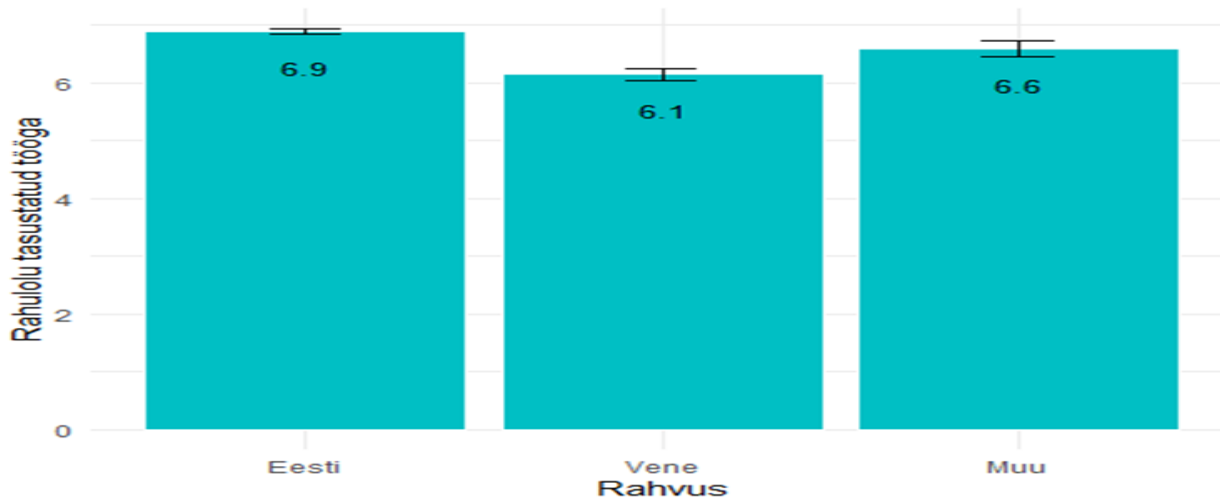

Joonis 8. Praeguse tasustatud tööga rahulolu vanuse lõikes.

Kõige vanema (6.08) ja kõige noorema (6.33) vanuserühma tasustatud tööga rahulolu on kõige madalam (joonis 8), see võib tuleneda asjaolust, et nooremad alles otsivad endale sobivat tööd ning teevad tööd õppimisele lisaks ning kõige vanem vanuserühm on lõpetanud juba põhitööl töötamise ja teenib väiksema

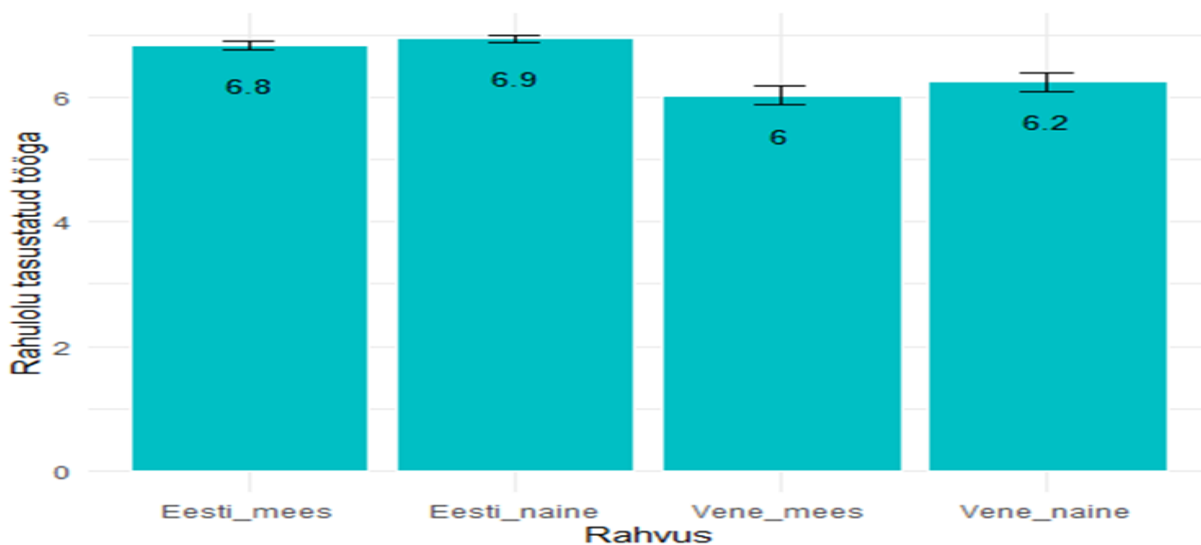
koormusega tööga pensionile lisa. Kõige suurem on tööga rahulolu vanuses 26-35 (6.96) aastat, hakates peale seda tasapisi langema.

Naiste keskmine rahulolu praeguse tasustatud tööga (6.73) on veidi kõrgem kui meestel (6.61).

Joonis 9. Praeguse tasustatud tööga rahulolu rahvuse lõikes.

Eesti rahvusest inimesed (6.86) on oma tööga oluliselt rohkem rahul kui vene rahvusest inimesed (6.09) (joonis 9). See erinevus võib tuleneda hõivatusest erinevates valdkondades.

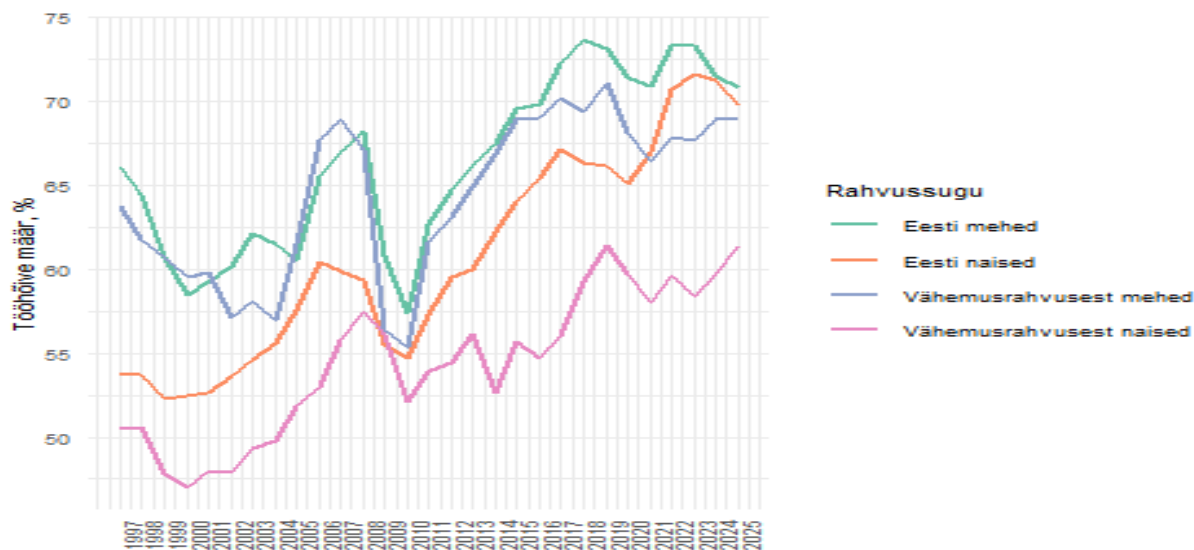
Joonis 10. Praeguse tasustatud tööga rahulolu rahvuse ja soo lõikes.

Eestlaste tööga rahulolu on kõrgem (joonis 10) ning eristub selgelt rahvuse efekt ja mitte nii väga soo ja rahvuse koosmõju.

Tabel 2. Keskmise rahulolu praeguse tasustatud tööga ameti soo ja rahvuse lõikes.

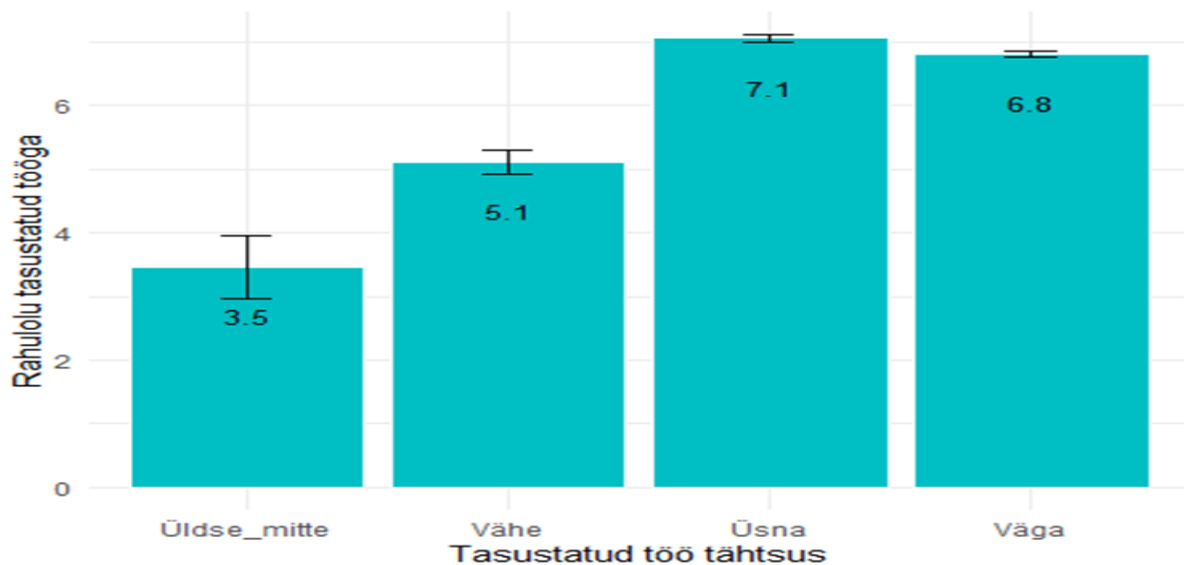
Ameti rühm	Eesti mees	Eesti naine	Vene mees	Vene naine	Ameti keskmine
Juhid	7,68	7,89	7,40	7,23	7,69
Tippspetsialistid	7,39	7,61	6,94	7,41	7,47
Keskastme spetsialistid	7,27	6,97	6,24	5,68	6,85
Kontoritöötajad	6,58	6,33	5,64	6,39	6,33
Teenindus, müügitöötaja	6,42	6,05	4,74	5,71	6,01
Põllum. oskustöölised	6,93	6,68	6,33	10,00	6,87
Oskustöölised	6,23	6,10	6,71	6,40	6,32
Masinaoperaatorid	6,72	6,64	5,45	5,59	6,49
Lihttöölised	5,44	6,14	4,82	5,59	5,68

Tabelis 2 näeme rahulolu praeguse tasustatud tööga ameti ja soo lõikes. Siit selgub, et eesti naised on meestega võrreldes oma praeguse palgatööga rohkem rahul ainult kõrgemate töökohtade (juhid ja professionaalid) puhul, kõigil muudel töökohtadel on meeste rahulolu praeguse tasustatud tööga kõrgem (va lihttöölised). Venelaste puhul jällegi on enamuse ametite puhul naised oma praeguse tasustatud tööga rohkem rahul kui mehed. Ka keskmiselt on vene naised rohkem rahul oma tasustatud tööga, kui vene mehed ja peavad seda ka märgatavalt olulisemaks kui vene mehed või ka eesti mehed ja naised. See on eriti huvitav selle taustal, et vene naiste tööhõive määr on viimaste kümnendite jooksul olnud teiste rühmadega võrreldes madalam (joonis 12). Seega tundub, et need vene naised, kellel on tasustatud töö hindavad seda väga kõrgelt ja võibolla töö olemasolu iseenesest seletab kõrgest rahulolust sellega.

Joonis 11. Tööhõive määrad soo ja rahvuse lõikes (Allikas: Statistikaamet).

Neil, kes majanduslikult toime tulevad, on praeguse tasustatud tööga rahulolu oluliselt kõrgem (7.36), kui neil, kes toime ei tule (4.89).

Joonis 12. Praeguse tasustatud tööga rahulolu tasustatud töö tähtsuse lõikes.

Jooniselt 12 näeme, et need inimesed, kelle jaoks on tasustatud töö olulisem, on tööga ka enam rahul. Huvitav on see, et need, kes peavad tööd üsna tähtsaks, on sellega enam rahul (7.01) kui tööd väga tähtsaks (6.73) pidavad inimesed.

Kokkuvõte

Üle poolte Eesti inimestest (59%) peab tasustatud töö väga tähtis. Meeste seas on enam neid, kes peavad tööd väga tähtsaks, kuid, kui vaadata neid, kes hindasid tööd tähtsaks (6-10), on **meeste ja naiste osatähtsus võrdne** (umbes 90%).

Tasustatud tööd peetakse tähtsamaks just selles vanuses kui ollakse kõige enam tööturul (26-65aastased). Rahvuse puhul on näha, et venelaste ja muude rahvuste esindajate seas on töö väga oluliseks pidajaid enam (hinnang 10), kui eestlaste seas. Tasustatud töö eriti oluliseks pidajaid on kõige enam just vene naiste seas. Majanduslikku toimetulekut lõikes peavad just need inimesed, kes toime ei tule tasustatud tööd ülimalt oluliseks.

Tööga on kõige enam rahul naised, 26-35aastased, eesti rahvusest ja majanduslikult toime tulevad inimesed ja need, kelle tasustatud töö tähtsus jäi vahemikku 6-9 (skaalal 0-10).